

Slovo k povzbuzení na neděli 3. září 2023, na 22. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: Jer 20,7-9; Ž 63; Řím 12,1-2; Mt 16,21-27

Milé sestry, milí bratři,

souvislost mezi dnešním evangelijním a prvním čtením se zdá opět celkem zřejmá: **Ježíšova předpověď vlastního utrpení**, «že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen», je uvozena krásným **vyznáním proroka Jeremiáše**: «Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést... Celý den jsem na posměch, všichni se mi vysmívají». **Jeremiáš** ze všech starozákonních proroků snad nejvíc předobrazil Krista, trpícího Mesiáše, protože byl ze všech pro své prorokování nejvíce **pronásledován**: Vystoupil těsně před začátkem babylónského vyhnanství, hlásal takové Boží pravdy, které se jeho sebejistým současníkům vůbec nelíbily, neboť vyžadovaly obrácení a změnu smýšlení, byl navíc obviněn z pacifismu, a pro to vše mu jeho současníci všemožným způsobem ztrpčovali život, umlčovali ho, vyháněli pryč a dokonce ho chtěli zabít.

Mohli bychom jistě v této souvislosti **rozjímat o mnohém**, zvláště o příkré Kristově odpovědi Petrovi «jdi mi z očí, satane, pohoršuješ mne, nemáš na mysli věci božské, ale lidské», Zkusme však zaměřit dnes svou pozornost **na čtení druhé**. Ono ostatně s tématem **kříže** a jeho **nesení**, s uměním ztrácet život pro Boha, Krista a dobro, a tak ho nalézat **úzce a bytostně souvisí**.

Slyšeli jsme **první dva verše** dvanácté kapitoly **Pavlova „Velelistu“ Římanům**, začátek jeho druhé části. Po jedenácti kapitolách „expoze“ křesťanské víry jimi začíná část hovořící **o křesťanském životě**, o tom, co **obnáší** a jak by měl **vypadat**. Jinak řečeno, **po části teoretické začíná část praktická**. A je velmi **příznačné**, že výzvou «přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou, to ať je vaše duchovní bohoslužba». Je to vlastně **shrnutí, oč především** v životě a křesťanské praxi má jít: S Kristovou pomocí uchopit a pochopit svou pozemskou existenci **jako «oběť živou, svatou a Bohu milou»**, přímo jako «duchovní bohoslužbu» (*latreian logikén*, jak zní v řečtině, *rationale obsequium* v latině).

V tom tkví důvod všeho konkrétního křesťanské morálky, tato slova jsou vyjádřením **základního principu** lidské a křesťanské **existence**. A odůvodněním, **proč** se vůbec má člověk o něco dobrého snažit, proč má Pána Boha poslouchat, proč má druhé pokládat za přednější sebe, jak tolikrát u svatého Pavla čteme.

Apoštolova slova nám tak připomínají, že **životním údělem člověka** na zemi, důvodem, proč mu byl dán **čas** jeho života s jeho ohromnými **potencialitami**, je aby žil «živou a svatou obětí» a «duchovní bohoslužbou». Tedy ona známá **proexistence**.

Proexistence je slovo sice poněkud **ohmatané**, možná i poněkud **frázovité**, někdo je může považovat za **klišé** (a možná jím i v našich ústech je, zvláště když je často používáme), ale přesto je **pravdivé** a krásné a **vystihuje**, k čemu nás Boží slovo vybízí: **Že člověk má žít, má vědomě a chtěně existovat kvůli někomu, něčemu, pro někoho a něco**: pro **Boha**, pro druhé **lidi**, pro **ideály** vyšší než je on sám, pro **svět** kolem sebe, pro jeho **zvěčnění**.

„**Žít pro**“ má být **údělem života člověka na zemi**, údělem **oblažujícím**, a přesto i **kříž** přinášejícím. Každý člověk byl totiž **stvořen** k obrazu a podobě Boha Trojjediného, který sám v sobě je **proexistencí tří Božských osob**, a každý křesťan byl (křtem) **obnoven** k obrazu Pána Ježíše, vtělené a ukřižované Boží proexistence.

Čas života a jeho možnosti nám lidem byly **dány**, abychom je žili **nejen pro sebe** samé, pro své vlastní uspokojení a přežití, ale i **pro Boha**, pro vztah s ním, pro jeho slávu a **pro druhé lidi** a vztahy s nimi, zvláště s těmi, s nimiž je náš život spojen, abychom žili **pro ideály dobra** a pro obětavou snahu o jejich **uskutečnění**. S pomocí Boží.

Povolání, ba přímo **(před)určení k proexistenci** je proto něčím, co bychom si asi měli stále připomínat.

Naopak **satanské pokušení žít jen pro sebe** a své vlastní uspokojení, pohodlí a přežití, a to i náboženské, žít jen pro své vlastní štěstí a svou vlastní věčnost, maximálně ještě těch nejbližších a tak dále, **je něčím**, čemu bychom se měli aktivně **bránit**. Vždyť právě **bezohledné sobectví** znamená mít na mysli «věci lidské a ne božské».

Zazpytujeme tedy svědomí, zda se třeba i naše křesťanství nakonec nestalo nakonec jen naším vlastním uspokojením, naším vlastním štěstím, o které se ani nechceme s nikým dělit. V posledku však **bez** skutečného živého **vztahu** s Pánem Ježíšem, protože **bez** skutečného **přesahu** mimo nás, ke skutečnému Bohu, lidem a světu

Svatý Pavel nám všem – jednomu více, druhému méně – ve slovech «přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou, to ať je vaše duchovní bohoslužba» připomíná, abychom **všichni** znovu **zatoužili** žít svůj život jako **proexistenci**, jež tedy s sebou vždy přináší i oběť. Abychom žili **v dávání se ve vztazích**, vnášeli a dávali do nich něco ze svého (to je ostatně i etymologie latinského slova *re-latio*), aby nám **na Bohu**, na jeho „věci“ a také **druhých lidech** a jejich životě a osudu **záleželo**. Abychom se tak «nepřizpůsobovali tomuto světu», leckdy zaměřujícího člověka jen na něj samého.

Jak to s naší **proexistencí** ve skutečnosti je či není, nejzřetelněji **ukazují** asi naše mezilidské **vztahy**. Jsou zpravidla **prvním zrcadlem**, i vpravdě zpovědním, zda si třeba svou existenci pro Boha a Boží věci přeci jen **nenamlouváme**. Že naše vztahy s lidmi jsou prvním odrazem našeho nitra, říká ostatně už svatý Jan ve svém prvním listě: «Řekne-li někdo: „Já miluji Boha,“ a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí». **Zda jsme altruisty nebo sobci** se opravdu ukazuje nejprve na našem jednání s lidmi a se světem.

Sobectví a sebestřednost jsou navíc **jedním z kořenů všech našich hříchů**. Ostatně i svatý Augustin, světec, jehož památku jsme oslavili v pondělí, definuje hřích jako *incurvatio in seipsum* („vtočení se do sebe samého“). A má hlubokou pravdu. **Sobecký člověk**, vtočený, „vkrvený“ do sebe, je **prototypem** skutečného **hříšníka**.

Milé setry, milí bratři, kéž bychom s pomocí Krista stále více **proexistovali**. Kéž bychom vztah s Bohem nežili jen pro sebe a druhé lidi nebrali jen jako servisní tým svého štěstí. Kéž bychom více **žili pro Boha i druhé lidi** a i pro svět kolem sebe. To by bylo už zde na zemi **lépe**, bylo by zde **více lásky** a navíc bychom měli reálnou naději na **život věčný**, jehož podstatou je přeci právě **proexistence**: Boha pro nás a nás pro Boha, ve společenství svatých.